

[H. P. Johansen.]

miner, kan der af Statskassen tilstaaes Understøttelser, hvis samlede Størrelse bestemmes ved de aarlige Finanslove.

I det Lovforslag, der blev forelagt i Fjor, foreslog den forrige Regering, at der skulde staa: Til værdige og trængende Elever ved godkendte Maskinistiskoler kan der ydes Understøttelser. Ærede Medlemmer vil let faa Øje paa Forskellen mellem disse to Paragraffer og se, at der i Fjor skete en Begrænsning med Hensyn til en Del af de Elever, der her er Tale om, nemlig de Elever, der læste og forberedte sig ved ikke godkendte Skoler. Det var vor Opfattelse i Udvalget og er det fremdeles, at det var en uheldig Ordning. I det foreliggende Lovforslag sletter man denne Begrænsning og affatter Paragraffen i Overensstemmelse med den Lov, vi lever under i Øjeblikket, og det synes jeg er en Forbedring. Jeg mærkede nok, at den ærede Ordfører for Venstre endnu havde lidt Nedskeringstilbøjeligheder paa dette Omraade, idet det ærede Medlem vilde have, at der skulde staa noget i den Retning, at naar ganske særlige Forhold talte derfor, kunde der ogsaa tilstaaes Understøttelse til Elever, som forbereder sig paa ikke godkendte Skoler. Det forekommer mig nu, at det er en meget snæver Ventil, man vil sætte ind her. Jeg har ingen Statistik — og kan heller ikke have det — over, hvilke Elever der vilde blive tilsidesat, hvis man fik en saadan Bestemmelse puttet ind, men jeg tager neppe fejl, naar jeg siger, at en Nedskering som den, der var tilsigtet ved Lovforslaget i Fjor, sikkert vilde komme til at ramme de Elever, som var økonomisk daarligt stillede, og maaske ogsaa vilde komme til at ramme nogle af de allerfattigste Elever, nemlig saadanne, der ikke har Raad til at søge hen til de dyre Skoler, men som vil bo i Hjemmene, fordi det er billigere for dem at læse paa den Maade. Jeg synes derfor, det vilde være uheldigt at indføje en Bestemmelse som den, man vilde have indføjet i Fjor, og ogsaa en saadan Bestemmelse, om end den var noget afdæmpet, som den ærede Ordfører for Venstre endnu ønsker indsat i Loven.

Til §§ 6 og 8 er der foreslaaet Ændringer, som gaar ud paa, at Eksamenspengene skal bortfalde. Saa vidt jeg ved, er det kun Haandværksprøver og Installationsprøver; det kan dreje sig om, for med Hensyn til de andre Prøver er Eksamenspengene faldet bort i Forvejen. Jeg vil i denne Forbindelse gerne pege paa, at Forholdet i Fjor var det,

at der var tre Partier, som sluttede sig til den Tanke at stryge Eksamenspengene. Jeg tænker her paa det konservative Folkepartis Ordfører, som i hvert Fald ved første Behandling gik varmt i Brechen for at stryge Eksamenspengene; det radikale Venstre var inde paa samme Tankegang, og mit Parti gav ligeledes Tilsagn om at ville gaa med til, at Eksamenspengene blev strøget. Jeg haaber, at der kan opnaas Enighed om den Ændring, der saaledes er indsat i Lovforslaget. Skolerne har meget ønsket, at Eksamenspengene faldt bort. De har paapeget de store Udgifter, der i Forvejen paahviler de Folk, som tager den Eksamen, her er Tale om. Det oplyses i Bemærkningerne, at det ikke er noget stort Beløb, Statskassen kommer til at give Afkald paa, nemlig saadant noget som gennemsnitlig ca. 11 000 Kr. om Aaret. Det siger sig selv, at for Eksaminanderne, som har andre store Udgifter netop paa det Tidspunkt — en Del af dem til Rejse, til Ophold i fremmed By o. s. v. —, vil disse Eksamenspenge være en meget mærkbar Post, saa jeg vil anbefale, at man følger Ministeren paa det Punkt.

Til Slutning vil jeg omtale en Ændring i § 18. § 18 angaar Skolepengene. Der staaer i den gældende Lov, at Skolepengene skal være ens paa disse Skoler og Kursus. Dette Krav er, saa vidt jeg har forstaaet Lovforslaget, blevet slettet. Jeg tror ogsaa, at det var et urimeligt Krav, thi Forholdene kan være saa vidt forskellige i de forskellige Skoler; Lærertilbøjelighederne kan være forskellige, Lokalelejen kan være forskellig og Tilskuddene fra Kommuner og andre Tilskud ligeledes, saa det er fuldstændig umuligt at opretholde Kravet om ens Skolepenge. Jeg tror heller ikke, det findes noget andet Sted, hverken i private Seminarier eller i private Realskoler eller paa andre Undervisningsomraader. Jeg synes derfor, det er rimeligt, at vi vedtager den Ændring, der her er foreslaaet: at der bliver mere Frihed for Skolerne til at fastsætte deres Skolepenge.

Hermed tror jeg at have omtalt de væsentlige af de Ændringer, der er foretaget. Jeg finder, at alle disse Ændringer er Forbedringer, og kan derfor anbefale Lovforslaget i den foreliggende Form.

Bunch: I den Skikkelse, i hvilken Lovforslaget her er fremkommet, er det en afgjort Forbedring i Forhold til det, der forelaa i Fjor. Der er nu medtaget nogle Punkter, som er af ret stor Betydning, og som jeg i alt Fald er meget glad ved. For